

Oponentský posudek bakalářské práce

FHS UK, 2021

Autorka: Nicol Tomášková

Název práce: Děti a nové technologie v genderové perspektivě: případová studie

Oponentka: Magdaléna Šťovíčková Jantulová

Zvolené téma práce je relevantní. Předložená bakalářská práce má klasickou strukturu. Obsahuje jak teoretickou, tak metodologickou, empirickou část i závěr. Při dalším hodnocení se tedy budu držet této struktury.

Teoretická část práce má jasné členění. V mnoha směrech však text nenaplnuje kritéria přehledové stati k tématu výzkumu, tak jak se od teoretické části bakalářské práce očekává. Objevují se v ní kapitoly, které souvisí s tématem práce, ale i takové, u kterých není jasné, proč byly do práce zařazeny vzhledem k výzkumným otázkám. Např. kap. 2.1.2.1. Škola a gender či kapitola představující (velmi stručně) několik teorií vysvětlující získávání genderové identity. Kapitoly věnované médiím jsou velmi stručné, tematicky obecné (např. kap. Role médií v moderní společnosti a životě lidí), u kapitoly Druhy médií chybí zdroje. Nabízí se otázka, k čemu takovýto popis médií, který obsahuje spíše technické parametry, může být užitečný pro výzkumníci či čtenářům.

Za jeden ze zásadních problémů této části bakalářské práce považuji zdroje, ze kterých autorka čerpala při zpracování. Jedná se o omezený počet zdrojů, spíše než primární zdroje jsou využity terciální, vůbec se neobjevuje zahraniční literatura, což by se u tohoto tématu – vzhledem k jeho aktuálnosti – nabízelo. V teoretické části se objevují kapitoly, které jsou zpracovány jen z jednoho zdroje (např. 2.1.5. Genderové stereotypy). Postrádám také aktuální poznatky z empirického zkoumání zvoleného tématu.

V metodologické části studentka popisuje jednotlivé metodologické kroky. V hodně pro svůj výzkum zvolila kvalitativní design výzkumu. Ocenitelné je, že se rozhodla použít pro sběr dat jak rozhovory, tak také pozorování. Samotné techniky sběru dat jsou popsány, chybí však bližší specifikace otázek, které byly kladeny při rozhovorech. Výběr vzorku není sice metodologicky zdůvodněn, vzorek samotný je v metodologické části popsán. Vzhledem k tomu, že sama autorka klade důraz v teoretické části na téma socializace, tak bych očekávala, že popis jednotlivých aktérů bude bohatší. V metodologické části je věnováno jen minimum pozornosti analýze dat. Ta je zmíněna jen u rozhovorů, ne u pozorování. Není jasné, zda a jak byly data získaná jednotlivými technikami sběru dat analyzována dohromady. Zajímalo by mě, zda studentka analýzu ukončila otevřeným kódováním, tak jak píše v metodologickém textu, případně proč.

Ráda bych zmínila ještě jednu metodologickou nejasnost. Autorka uvádí v názvu práce a později také v závěru empirické části, že její výzkum je případovou studií. V metodologické části práce však toto neuvádí a metodologicky neargumentuje. Není tak patrné, z jakého metodologického pojetí případové studie vychází, proč svůj výzkum označuje případovou studií. Prosím proto, aby při obhajobě objasnila, zda a proč je možné její výzkum označit jako případovou studii.

Empirická část přináší řadu popisných informací o typu technologií, které děti používají, o čase, který tráví s technologiemi i tom, jak technologie využívají. V textu empirická část mi chybí více citací z rozhovorů a z terénních poznámek. Řada zjištění, která jsou v textu uvedena, tak nejsou podložena daty (např. u popisu samotných her, není jasné, zda popis vytvořila autorka na základě svého pozorování, nebo hry takto charakterizují samotné děti) nebo jen velmi epizodicky. V závěru jsou zjištění prezentována spíše souhrně, s prvky kvantifikace a zobecnění vzhledem k typ aktéra, což není zcela typické pro prezentaci dat získaných s využitím kvalitativní výzkumné strategie.

Ocenitelné je, že studentka v některých pasážích nejen popisuje, ale také interpretuje svá zjištění s využitím poznatků z odborné literatury. Škoda, že takových pokusů není v textu více. Většina textu empirické části tak je popisem zjištění, jež nejsou podložena daty, a tak v některých pasážích čtenář/čtenářka nabývá pocitu, že výzkumnice spíše než by stereotypy identifikovala a odkrývala, tak je vytváří/reprodukuje tím o čem a jak píše. Domnívám se, že to souvisí s tím, že mě - jako čtenářku výzkumu - studentka zcela nepřesvědčila, co rozumí a jak aplikuje „genderovou perspektivou“, ze které uvádí, že chce problematiku zkoumat. Prosím, o vysvětlení, jak autorka chápala ve své práci „genderovou perspektivu“ a vysvětlila, jak ji využila při analýze, a které ze svých zjištění by označila za ty nejzajímavější.

Vzhledem k uvedeným nedostatkům doporučuji práci hodnotit známkou velmi dobře či dobře dle obhajoby.

Magdaléna Šťovíčková

V Praze 10.9.2021